

**YDK'NİN ENERJİ SEKTÖRÜNE İLİŞKİN SORUŞTURMA İSTEMLERİNDE HENÜZ SONUÇ YOK**

# TEDAŞ'ın 27 ihalesi inceleme bekliyor

Murat KIŞLALI

**A**NKARA - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı kuruluşlardaki yolsuzluklar sadece, Haziran sonundaki baskınla 27 kişinin tutuklandığı EÜAŞ ihaleleriyle sınırlı değil. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu (YDK) Bakanlığa bağlı bir başka önemli kuruluş Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ'de (TEDAŞ) 2007 döneminden bu yana soruşturulmayan 231 milyon avroluk 27 elektrik dağıtım iyileştirme ihalesinin "bir an önce" soruşturulmasını istiyor.

YDK'nin soruşturulmasını istediği işlemler arasında "İhale türünün değiştirilmesi, yaklaşık maliyetlerin TEDAŞ yerine yükleniciler tarafından hesaplanması, yüksek maliyetli işlerin düşük maliyetliye tercih edilmesi, işlere fazla ödeme yapılması" yer alıyor.

YDK'nin belirlediği 27 ihaleden "Türkiye'nin muhtelif illerindeki şehir şebekelerinin rehabilitasyonu ve genişletilmesi işlerine ilişkin" 26'sında incelenmesini istediği sorunlu alanlar özetle şunlar:

■ Projelerin anahtar teslimi yöntemiyle ihale edilmesi öngörüldüğü halde, Dünya Bankası'nın tasarım, temin ve tesis satın alma standartlarından faydalanılarak ve özel hükümler konulmak suretiyle teklif birim fiyat yöntemiyle ihale edilmesi.

■ Yaklaşık maliyetlerin uygulama projeleri esas alınarak hazırlanmaması nedeniyle yer teslimi yapıldıktan sonra yüklenici tarafından hazırlanıp TEDAŞ Genel Müdürlüğü'nce onaylanması.

■ Uygulama projelerinde fiyatı, yaklaşık maliyet bedelinden düşük belirlenen işlerin miktarı azaltılarak, yüksek belirlenenlerin miktarının artırılması ve bunun ihale bedeline göre yüksek oranlara ulaşması.

**Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ'nin ihalelerine ilişkin soruşturma istemleri de bulunuyor. Bu kapsamda YDK'nin soruşturulmasında yarar gördüğü ihale ve hizmet alımlarının bedeli 231 milyon euro düzeyinde bulunuyor. YDK, tespit ettiği usulsüzlükleri raporuna ayrıntılarıyla aktarmış.**

■ Yüklenici firmaların sözleşmelerinde esas teklif birim fiyat cetvellerinde yer almayan, ancak sözleşmeler imzalandıktan sonra yapılmasına karar verilen ilave işlerin yeni birim fiyatlarının tespitinde sözleşme gereği teklif verme tarihindeki rayiç fiyatların uygulanması gerekirken, yüksek birim fiyatlar üzerinden fazla ödeme yapılması.

■ Galvanizli sac poligon aydınlatma direği hesaplarında fazla ödeme yapılması.

■ Ayrıca 27. ihale olarak da, TEL VENT ortak girişiminin 6.919.737 Avro tutarındaki en düşük teklifinin mali teklifler açılmadan önceki belgelere göre yeterli olduğuna karar verilmesine rağmen, mali tekliflerin açılmasından önceki incelemede belgelerin yetersiz olduğu gerekçesiyle işin 1.551.452 Avro tutarında daha yüksek teklif veren SIEMENS konsorsiyumuna 8.471.189 Avro bedelle ihale edilmesi.



## Bakanlık EÜAŞ'ı soruşturmuyor

**A**nkara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Elektrik Üretim AŞ'de (EÜAŞ) başlatılan ve 27 kişinin tutuklanmasıyla sonuçlanan "biraz muhalif refleksi olan" soruşturma sokaktaki yurttaşın gözünde "yolsuzlukların üstünde gidildiği" izlenimini yaratıyor.

Oysa durum bu kadar basit değil.

Yapılan yargı soruşturması sadece Sivas ve Afşin-Elbistan termik santrallerindeki bazı ihaleleri kapsıyor. Oysa Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun (YDK) Enerji Bakanlığı'ndan sadece EÜAŞ'da yapılmasını istediği ve Bakanlığın halen ciddi biçimde soruşturmadığı bir dizi çok daha vahim ihale var.

YDK'nin en güncel "EÜAŞ Raporu"nda Bakanlık tarafından soruşturulması istenen ancak hâlâ bir sonuç alınamayan yolsuzluklar arasında yaklaşık 1,5 ayda 22 kaleme yapılan 73,9 milyon liralık motorin alımı ile 114 milyon liralık hizmet alımları geliyor.

■ Bu ihaleler düzgün mü? İşte YDK'nin "Özel İnceleme Raporları"yla tespit ettiği EÜAŞ yolsuzluklarına ilişkin ifadeleri:

**İhalesiz yasadışı alımlar:** Ambarlı Doğalgaz Çevrim Santrali'nin ihtiyacına binaen 08.01-20.02.2008 tarihleri arasında esasen tek ihale konusu yapılması gerek hukuki, gerek teknik açıdan zorunluluk arz eden

■ İhalesiz kömür taşıtırılması: EÜAŞ'a ait Afşin-Elbistan (B) Santralinde, kömür teminine bağlı olarak üretim darboğazı yaşanacağı gerekçesiyle "Sivas Kangal Ocağında 450.000 Ton Kömürün Afşin-Elbistan Termik Santraline Taşıtırılması işinin herhangi bir ihale yapılmaksızın imzalanan protokol çerçevesinde 40 YTL/ton birim fiyatla Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'na, bu Kurumca da yine ihalesiz olarak iştiraki olan bir şirkete yaptırılması" konusunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Teftiş Kurulu'na yürütülen soruşturmanın bir an önce tamamlanması önerilir. ■

■ İhalesiz kömür taşıtırılması: EÜAŞ'a ait Afşin-Elbistan (B) Santralinde, kömür teminine bağlı olarak üretim darboğazı yaşanacağı gerekçesiyle "Sivas Kangal Ocağında 450.000 Ton Kömürün Afşin-Elbistan Termik Santraline Taşıtırılması işinin herhangi bir ihale yapılmaksızın imzalanan protokol çerçevesinde 40 YTL/ton birim fiyatla Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'na, bu Kurumca da yine ihalesiz olarak iştiraki olan bir şirkete yaptırılması" konusunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Teftiş Kurulu'na yürütülen soruşturmanın bir an önce tamamlanması önerilir. ■



## TEDAŞ'ın ekstraları

YDK'nin TEDAŞ'ın 27 ihalesi dışında Teftiş Kurulu'na soruşturulmasını istediği diğer bazı işlere ilişkin tespitleri şöyle:

■ Bilgi Yönetim Sistemleri Yazılımı, Boğaziçi EDAS ve Anadolu Yakası EDAS için bilgisayar, yazıcı ve iletişim alt yapı donanımları raporlama sunucusu ve lisanslarının alımı, 150 adet dizüstü bilgisayar ve 400 adet printer alımı, Bilgi Yönetim Sistemleri donanım ve yazılımlarının kapasitelerinin artırılması için bilgisayar ve yan donanımları alımı, termal kamera ve röle alımı işlemlerinde; muayene ve kabul işlemleri "Mal Alımları Denetim Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik" hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilmedi.

■ Muayene ve kabul komisyonunca düzenlenen teslim tutanakları ile kabul tutanakları onaylanmadan donanım ve yazılımın bedeli ödendi.

■ TEDAŞ Genel Müdürlüğü Merkez Binası C Blok AG katı ile Gölbaşı Eğitim Merkezi Binalarının genel oranımı işleriyle, Tunceli, Muş ve Adana il müdürlükleri binalarının deprem takviyesi ve büyük onarım işleri projeleri ile ilgili sözleşmelere, idari şartname, mahal listesi, metraj listesi, uygulama projeleri, birim fiyat tarifleri, genel teknik şartnameler, özel teknik şartnameler ve porsantaj tablosu eklenmedi.

■ Deprem güçlendirme işi adıyla büyük onarım işlerinin yapıldığı, işlerin kesin kabulü yapılmadan ve kesin metrajları çıkarılmadan kesin hak edişlerinin onaylandığı tespit edildi.

■ Özköler Elektrik AŞ'nin teminatlarının irat kaydedilmesi ve akabinde açılan davaların takibi sürecinde, tazminat ve faiz ödemelerine sebebiyet verilmesinde kusuru bulunanların tespiti ve kurumun zararının tazmini sağlanmadı.